

Ľavicovo-liberálny slovník Magdy Vášáryovej

Branislav Michalka

1. júna 2020 ✚ *Politika*

Bývalá herečka Magda Vášáryová poskytla minulý týždeň rozhovor Českému rozhlasu, v ktorom opäť, v duchu tých najlepších tradícií slovenských liberálov, žalovala do Čiech akí sú tí Slováci nepokrokoví a temní. Táto pekná tradícia mediálneho žalovania do Prahy, sa na Slovensku udomácnila hneď po roku 1989 a vždy keď sa slovenským ľavicovým liberálom zdalo, že sa Slovensko ide opäť pohrúžiť do stredovekej alebo nacionalistickej temnoty, utekali na požiadanie pokrokoví slovenskí umelci hlásiť do Čiech svoje zdesenie. Pred rokom 1989 túto funkciu žalobaby plnili uvedomelí komunistickí súdruhovia, ktorí v Prahe hlásili slovenské neplechy.

Pamätníci si zaiste spomenú na najznámejších ponovembrových informátorov českých médií: Lubomíra Feldeka, bývalého člena Komunistickej strany Slovenska, autora komunistických básničiek oslavujúcich súdruha Brežneva či Milana Markoviča, herca zabávača a tiež bývalého člena Komunistickej strany Slovenska. Podobne sa zachovala celá plejáda pokrokových umelcov. K nim patrila a stále patrí aj Magda Vášáryová, ktorá pokračuje v tejto záľube až dodnes a na požiadanie rada informovala, nepochybne zdesených, poslucháčov Českého rozhlasu. Na stránke Českého rozhlasu sa nachádza pod fotografiou Vášáryovej duchaplná a invenčná veta : *co se to na Slovensku děje?* Nuž, zdá sa, že prichádza nové „temno“.

„Co se to na Slovensku děje?“

Najnovšie sa Magda Vášáryová obáva toho, že Slovensko ovládnu katolícky konzervatívci. Z hľadiska elementárnej demokratickej logiky by to nebolo nič prekvapujúce, keďže nominálne katolíci (patrí k nim na počudovanie aj Magda Vášáryová) tvoria takmer 70% obyvateľstva Slovenska. Tu ale demokratická logika záhadne končí a Vášáryová bije na poplach, že pod katolíckym tlakom sú v ohrození samotné ľudské práva. A nie je to samozrejme po prvý krát. Vo svojej slovenskej „ceste do hlbín noci“ nás vedie až k 90. rokom: „*Dá sa povedať, že my sme už na to trochu zvyknutí, pretože naše ľudské práva a vôbec útok na Chartu ľudských práv tu prebieha už vlastne od nástupu pána Mečiara, to znamená minimálne od roku 1994. Musíme si pripomenúť, že vtedajší premiér Čarnogurský, vtedy šéf KDĽAP, už v roku 1990 prehlásil, že keď sa dostane k moci, vo všetkých triedach budú musieť visieť kríže a zakáže všetky interrupcie. Takže **my** už 30 rokov bojujeme za to, aby bola Charta ľudských práv dodržiavaná.*“

A tu sa odrazu dostávame k zaujímavému paradoxu. Magda Vášáryová nám zabudla povedať, že tento „boj“ za dodržiavanie Charty nebojovala vždy. V oficiálnych komunistických novinách Rudé právo z roku 1977, je uvedené jej meno na zozname tých pokrokových umelcov, ktorí podpísali výzvu Komunistickej strany Československa, tzv. Antichartu. Tá odsudzovala československú disidentskú organizáciu Charta 77. Táto organizácia vtedy presadzovala boj za Chartu ľudských práv, na čo upomínal aj jej názov. Na inkriminovanom zozname pokrokových umelcov sa nachádza aj jej manžel Milan Lasica. Nebojovalo sa

teda, ako sa zdá, vždy.

A paradoxy pokračujú. V roku 1977, keď sa zraky disidentov upierali, ohľadom dodržiavania ľudských práv, smerom na Západ, viseli ešte v mnohých štátoch (napr. Taliansko) kríže povinne na stenách štátnych inštitúcií. Ak to bolo porušovanie Charty ľudských práv, tak prečo sa východní disidenti spoliehali práve na týchto západných utláčateľov ľudských práv? Je však možné, že Magda Vášáryová, s jasnozrivosťou budúcej politologičky, už v roku 1977 rozpoznala nebezpečenstvo krížov visiacich na západných stenách a preto nachádzame jej podpis na zozname v Rudém právu.

„Reakcionári“

S rovnakou politologickou erudíciou nás informuje, pri popise súčasného stavu na Slovensku, o tom, čo je to konzervativizmus : *„Toto nie je konzervatívna politika. To lepšie znie, ako keby sme hovorili, že to sú reakční ľudia, to sú reakcionári. Sú to reakcionári, ľudia ktorí sa vlastne snažia vrátiť Slovensko... My musíme byť si vedomí, že už v roku 1938, v momente keď sa zmocnil vlády na Slovensku slovenský parlament, tak prvá vec, úplne prvá vec, ktorú odsúhlasil bolo, že sa musia zrušiť interrupcie. Druhá bola, že zakázali ženám študovať na vysokých školách.“*

Najprv sa pristavme pri interrupciách. Do roku 1938 boli interrupcie vo svete legalizované len v Sovietskom zväze (v roku 1936 boli opäť na Stalinov rozkaz zakázané), čiastočne paradoxne v Poľsku a práve v roku 1938 sa podarilo legalizovať ich na Islande, vo Švédsku a vo Veľkej Británii, ale len z dôvodu ohrozenia života ženy, čiže zákon mal veľmi ďaleko k súčasnému liberálnemu poňatiu. Čo samozrejme neospravedľuje jeho amorálnosť. V prvej Československej republike neboli umelé potraty povolené, takže zostáva záhadou čoho „reakčného“ sa vlastne slovenskí poslanci v roku 1938 dopustili, ak len potvrdili predchádzajúci stav?

Svojský pohľad má Magda Vášáryová aj na to čo je to konzervativizmus. Nevieme kde študovala politológiu, ale ak môžem poradiť, tak základné práce na túto tému z anglosaského prostredia, ktoré jej bude asi bližšie ako kontinentálne-katolícke, sú napr.: *Edmund Burke – Úvahy o revolúcii vo Francúzsku, Russell Kirk – Konzervatívne zmýšľanie, Roger Scruton – Zmysel konzervativizmu*; a sú voľne dostupné. Ak by sa chcela niečo dozvedieť o katolíckom konzervativizme, tak odporúčam *Josepha de Maistre, Louisa de Bonalda, Frederica Le Playa, Donoso Cortésa, Jaime Balmesa, Henri Massisa* a množstvo iných.

My sa zatiaľ pozastavme pri jej slovníku. Kde sme už počuli tie pojmy: „reakčný“, „reakcionár“ ? Áno, boli to väčšinou staré dobré marxistické propagandistické brožúrky, ktoré nás zahlcovali podobnou pojmovou hlušinou. Všetci, ktorí nesúhlasili s rodnou stranou, boli reakcionármi. Všetci tí, čo sa domáhali návratu starých poriadkov pred komunistickým prevratom, aj tí čo len šomrali, že predtým to bolo lepšie. Kde sa vzal tento slovník u bývalej tzv. „pravícovej“ političky?

Celému kontextu tejto imaginárnej „pravícovosti“, nielen u Magdy Vášáryovej, ale u celej jej generácie, porozumieme lepšie keď si uvedomíme aká doba ich formovala. Boli to 60. roky, doba sexuálnej revolúcie, ľavicových extrémistických výstrelkov, kvetinovej revolúcie, drogového experimentovania. Keď príslušníci tejto generácie hovoria o „pravícovosti“, tak majú na mysli to, čo mali na mysli ich bývalí umeleckí zamestnávateľia z Komunistickej strany pod pojmom „pravícového revizionizmu“: **niečo medzi sociálnou-demokraciou a big beatom. O nejakom konzistentnom konzervatívnom uvažovaní je škoda aj hovoriť.**

Slovenskí biskupi proti II. vatikánskemu koncilu?

Z generačného a sentimentálneho pohľadu dieťaťa 60. rokov, je vysvetliteľný aj naivný útok na Slovenskú biskupskú konferenciu, ktorým sa odrazu z obhajkyne interrupcií stáva bojovníčka za magistérium pápeža Františka: „Áno, len viete... Kresťania, kresťania... To je fajn sa tým zakrývať, ale sú to všetko ľudia, ktorí idú vyslovene proti pápežovi Františkovi. To znamená, že idú proti oficiálnemu stanovisku samotného pápeža veľmi často. Aj Konferencia biskupov Slovenska sa stavia proti výsledkom Druhého vatikánskeho koncilu. A to sú prosím 60. roky minulého storočia. (Opäť tie sladké silver sixties, pozn. aut.) Takže my neustále s týmto musíme bojovať. Nakoniec jednou z veľkých obetí tohto celého zápasu bol arcibiskup Bezák, ktorý ako moderne mysliaci kňaz bol vyštvaný zo svojho miesta.“ Domnievam sa, že KBS môžeme podozrievať z mnohého, ale že by sa postavili proti výsledkom II. vatikánskeho koncilu, tak z toho určite nie. Otázne je, čo si Magda Vášáryová pod týmito výsledkami predstavuje. Ale nečudujme sa jej zmäteniu. Väčšina katolíkov, vrátane kléru nemá doteraz jasno v tom, čo sú to vlastne tie výsledky II. vatikánskeho koncilu. My sa pristavme radšej pri skutočnosti, že niekto s ľavicovo-liberálnymi názormi, aké má Magda Vášáryová, použil ideologický obušok II. vatikánskeho koncilu, ktorí tak radi používajú niektorí katolíci voči svojim bratom inklinujúcim k tradícii, proti inštitúciám, u ktorej odmietanie výsledkov II. vatikánskeho koncilu neprichádza do úvahy. Z toho plynie poučenie, staré ako ľudstvo samo, že: každá palica má dva konce. Preto tí, čo tak radi bijú týmto obuškom po hlavách svojich blížnych nech tak činia opatrne, lebo sa ani nenazdajú a tento obušok bude použitý aj proti nim. To sú zákony revolúcie. A to je zároveň aj najväčší dar Magdy Vášáryovej Cirkvi: jej slovník nám katolíkom odhaľuje a pomáha pochopiť ľavicové a liberálne korene súčasnej protitradicionalistickej rétoriky.

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/lavicovo-liberalny-slovník-magdy-vasaryovej/>